

BETÆNKNING

afgivet af

Lovudvalget

vedrørende

EM 2017/122: Forslag til: Inatsisartutlov nr. XX af XX. XXX 2017 om ændring af landstingslov om økonomisk tilskud til politisk arbejde. (Tilskudsforhøjelse)

Afgivet til forslagens 2. behandling

Lovudvalget har under behandlingen bestået af:

Inatsisartutmedlem Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit, fg. formand

Inatsisartutmedlem Pitsi Høegh, Siumut, udvalgssuppleant, fg. næstformand

Inatsisartutmedlem Iddimanngiu Bianco, Inuit Ataqatigiit

Inatsisartutmedlem Laura Táunâjik, Siumut

Inatsisartutmedlem Per Rosing-Petersen, Partii Naleraq

1. Om forslaget

Lovforslaget indebærer en forhøjelse af det offentlige tilskud til partiers, kandidatforbunds og løsgængeres arbejde i Inatsisartut.

Efter gældende regler ydes det offentlige tilskud i form af dels et grundtilskud og dels et mandattilskud. Dette afspejler, at en del af de udgifter, som et parti har, er de samme uanset partiets størrelse (antallet af mandater). Alle partier har f.eks. – uanset størrelse – som udgangspunkt samme udgifter til bistand i forbindelse med udarbejdelse af ordførerindlæg. Samtidig har partierne dog også udgifter, som i et vist omfang afhænger af, hvor mange mandater, det pågældende parti har. Det gælder f.eks. udgifter til bistand i forbindelse med udarbejdelse af medlemsforslag.

Partier, som ved seneste valg har opnået repræsentation i Inatsisartut, har efter gældende regler ret til et grundtilskud på 650.000 kr. årligt, hvortil kommer et mandattilskud på 210.000 kr. årligt for hvert af partiets mandater. Tilsvarende gælder for kandidatforbund, og for medlemmer valgt som enkeltkandidat.

Samme ret til mandattilskud har partier, som ikke ved seneste valg opnåede repræsentation i Inatsisartut, men som et eller flere medlemmer efterfølgende er overgået til at repræsentere, samt medlemmer, som i løbet af en valgperiode er udtrådt af et parti eller kandidatforbund ("løsgængere"). Sådanne partier og medlemmer har imidlertid ikke ret til grundtilskuddet. Dette skyldes, at man ikke har ønsket at skabe en økonomisk tilskyndelse til at træde ud af et parti eller kandidatforbund.

Forslaget indebærer, at grundtilskuddet forhøjes til 850.000 kr. årligt, mens mandattilskuddet forhøjes til 275.000 kr. årligt pr. mandat.

Samtidig indebærer forslaget, at tilskuddet fremover reguleres ved hvert kalenderårs begyndelse, første gang i 2019.

2. Om lovforslagets baggrund

Det oplyses i lovbemærkningerne til lovforslaget, at tilskuddet formelt ikke har været reguleret siden 2006. Der er i mellemtiden sket en udhuling af tilskuddet gennem udviklingen i forbrugerpristallet. Værdien af det årlige tilskud er i perioden faldet med godt. 30 %. Formandskabet har på den baggrund vurderet, at der er behov for en kompenserende forhøjelse af tilskuddet.

Lovudvalget har noteret sig, at det i den offentlige debat om forslaget er blevet anført, at det ikke er korrekt, at partitilskuddet senest er reguleret i 2006. Kritikere af forslaget har således henvist til, at tilskuddet er blevet forhøjet i 2009 og 2010.

Dette må dog bero på en misforståelse. Lovændringerne i 2009 og 2010 havde karakter af en teknisk omlægning af partistøtten, som ikke øgede den støtte, som partierne modtog, men alene samlede den støtte, som i forvejen blev ydet, under én konto.

Forud for lovændringerne var en del af støtten således blevet ydet via Inatsisartut's administrationskonto. Partierne rådede f.eks. over partikonsulenter, som formelt var ansat og aflønnet af Bureau for Inatsisartut, ligesom partiernes udgifter til oversættelse af ordførerindlæg blev betalt over Inatsisartut's administrationskonto.

Med henblik på at sikre maksimal åbenhed omkring den reelle størrelse af den offentlige støtte til partierne vedtog Inatsisartut de to lovændringer i 2009 og 2010. Lovændringerne indebar, at ydelser, som hidtil var blevet betalt via Inatsisartut's administrationskonto, fremover skulle betales af partierne selv. De udgifter, som Bureau for Inatsisartut hidtil havde betalt for partierne, måtte partierne herefter selv betale.

Som følge heraf blev en del af bevillingen til Bureau for Inatsisartut overført til finanslovskontoen for partistøtte. De midler, som blev flyttet, svarede til, hvad Bureauet i de foregående 4 år gennemsnitligt havde betalt for partierne¹, f.eks. til aflønning af partikonsulenter og refusion af oversættelsesudgifter.

Partistøtten blev således ikke øget, men alene synliggjort.

Ser man bort fra denne tekniske omlægning (sammenlægning) af den offentlige partistøtte, er støttebeløbene i landstingsloven om økonomisk tilskud til politisk arbejde ikke formelt blevet reguleret siden 2006².

I perioden siden reguleringen i 2006 til juli 2017 er forbrugerpristallet steget 30,6 %. En del af de udgifter, som partierne har, må antages at være steget tilsvarende - omend partiernes lønudgifter dog næppe kan antages at være steget i helt samme omfang.

Forslaget har til formål at kompensere partierne for denne udhuling af partitilskuddets værdi, og den forslåede forøgelse af partitilskuddet svarer omtrent til stigningen i forbrugerpristallet.

3. Udviklingen i partistøttens størrelse og sammenligning med andre lande

Med den oprindelige tilskudslovs ikrafttræden i 1996 udgjorde den offentlige økonomiske støtte til politisk arbejde (eksklusive valgtilskud) godt 2,5 mio. kr., fordelt på 5 partier. Mellemliggende ændringer af lovgivningen har øget den offentlige partistøtte betydeligt. I 2016 blev der således ydet 9,9 mio. kr. i partitilskud fordelt på 5 partier og 2 løsgængere. Støtten er således omtrent 4- fordoblet gennem de seneste 20 år.

De 9,9 mio. kr., der blev udbetalt i partistøtte i 2016, svarer til ca. 177 kr. pr. borger.

Til sammenligning udgør den offentlige partistøtte på Færøerne i alt knap 8, 8 mio. kr. årligt, svarende til ca. 179 kr. pr. borger.

I Danmark udgjorde den statslige partistøtte i 2016 i alt 109,2 mio. kr., svarende til ca. 19 kr. pr. borger.

4. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

¹ Dog fratrukket en forholdsmæssig del af de besparelser, som blev pålagt Inatsisartut under forhandlingen af finansloven for 2009. Fradraget udgjorde 10% af de udgifter, som var afholdt til varekøb, tjenesteydelser, leje anskaffelser, drift, reparation og vedligeholdelser. Lønudgifter blev ikke reduceret.

² Det er Lovudvalgets forståelse, at der ikke er gjort forsøg på at afdække, hvorvidt der i perioden fra 2006 til 2009/2010 er sket en forøgelse i den "skjulte" partistøtte, som blev ydet over Inatsisartut's administrationskonto.

Forslagets økonomiske konsekvenser afhænger af hvor mange partier, kandidatforbund og enkeltkandidater, der ved seneste valg har opnået repræsentation i Inatsisartut.

Aktuelt er 4 partier og 1 løsgænger repræsenteret i Inatsisartut. Disse vil med de gældende regler have ret til et årligt tilskud på i alt 9.110.000 kr. Med en tilsvarende fordeling vil forslaget indebære et samlet årligt tilskud på 11.925.000 kr. Med det nuværende antal partier m.v. vil forslaget således indebære en udgiftsførøgelse på 2.815.000 kr. årligt (hvortil kommer en årlig regulering på grundlag af det grønlandske reguleringspristal).

De administrative konsekvenser af forslaget afhænger af, hvorledes partier m.v. anvender tilskudsforøgelsen. Udvalget har noteret sig, at det i lovbemærkningerne oplyses, at en eventuel forøgelse af antallet af partiansatte må påregnes at kunne indebære en stigning i antallet af medlemsforslag og § 37-spørgsmål.

I 2016 fremsatte medlemmer og partier i Inatsisartut i alt 111 beslutningsforslag, svarende til godt 3,5 beslutningsforslag pr. medlem. Til sammenligning blev der i Folketinget i 2016 fremsat 186 beslutningsforslag, svarende til godt 1 beslutningsforslag pr. medlem. Målt pr. medlem fremsættes der således omkring 3½ gange så mange beslutningsforslag i Inatsisartut som i Folketinget.

I 2016 stillede Inatsisartut's medlemmer i alt 283 sæt § 37 spørgsmål. Hvert sæt § 37 spørgsmål kan indeholde flere delspørgsmål. De 283 spørgsmålssæt rummede således i alt 1.383 spørgsmål, svarende til 44,6 spørgsmål pr. medlem.

Folketingets medlemmer stillede i 2016 i alt 1.555 § 20 spørgsmål, svarende til 8,7 spørgsmål pr. medlem. Målt pr. medlem fremsættes der således mere end 5 gange så mange medlemsspørgsmål i Inatsisartut som i Folketinget.

I det omfang partierne vælger at benytte en del af tilskudsforhøjelse til ansættelse af flere partisekretærer, må det forventes at medføre en forøgelse af det i forvejen meget høje antal medlemsforslag og § 37-spørgsmål. En sådan forøgelse vil kunne indebære behov for yderligere ressourcer i Naalakkersuisuts departementer og i Bureau for Inatsisartut. En forøgelse i antallet af medlemsforslag vil endvidere kunne få betydning i forhold til samlingernes længde

Lovudvalget har ligeledes noteret sig, at det i lovbemærkningerne oplyses, at en eventuel udvidelse af antallet af medarbejdere i partisekretariatene, som udgangspunkt må påregnes at medføre behov for et øget antal kontorer, og at Inatsisartut ikke aktuelt har ledig kontorkapacitet, som kan dække et sådant behov.

5. Øvrige bemærkninger

Lovudvalget har noteret sig, at der under lovforslagets førstebehandling fra enkelte ordføreres side blev rejst en række problemstillinger: Det blev blandt andet udtrykt ønske om en mindre ulige fordeling af partistøtten til henholdsvis store og små partier, og ønske om at der i loven fastsættes regler til regulering af, til hvilke formål partistøtten må anvendes. Der blev udtrykt ønske om, at mandattilskuddet omlægges, således at denne del af partistøtten ydes på grundlag af, hvor mange stemmer det enkelte parti har fået ved seneste valg. Endelig blev der udtrykt ønske om en ændring af reglerne om til skud til valgkamp.

Dette er imidlertid problemstillinger, som ligger uden for lovforslagets sigte, men som eventuelt vil kunne tages op af Formandskabet i forbindelse med en senere revision af loven, idet omfang Formandskabet måtte finde dette relevant. De enkelte partier og medlemmer af Inatsisartut har naturligvis ligeledes mulighed for selv at fremsætte lov- eller beslutningsforslag med henblik på at opnå de ønskede ændringer af loven.

6. Lovudvalgets indstilling

Et enigt udvalg indstiller forslaget til vedtagelse.

Med disse bemærkninger overgiver Lovudvalget forslaget til 2. behandling.

Debora Kleist
Fg. formand
Inuit Ataqatigiit

Iddimanngiu Bianco
Inuit Ataqatigiit

Laura Táunâjik
Siumut

Pitsi Høegh
Siumut

Per Rosing-Petersen
Partii Naleraq